

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Lublinie
ul. Bazylianówka 46, 20-144 Lublin

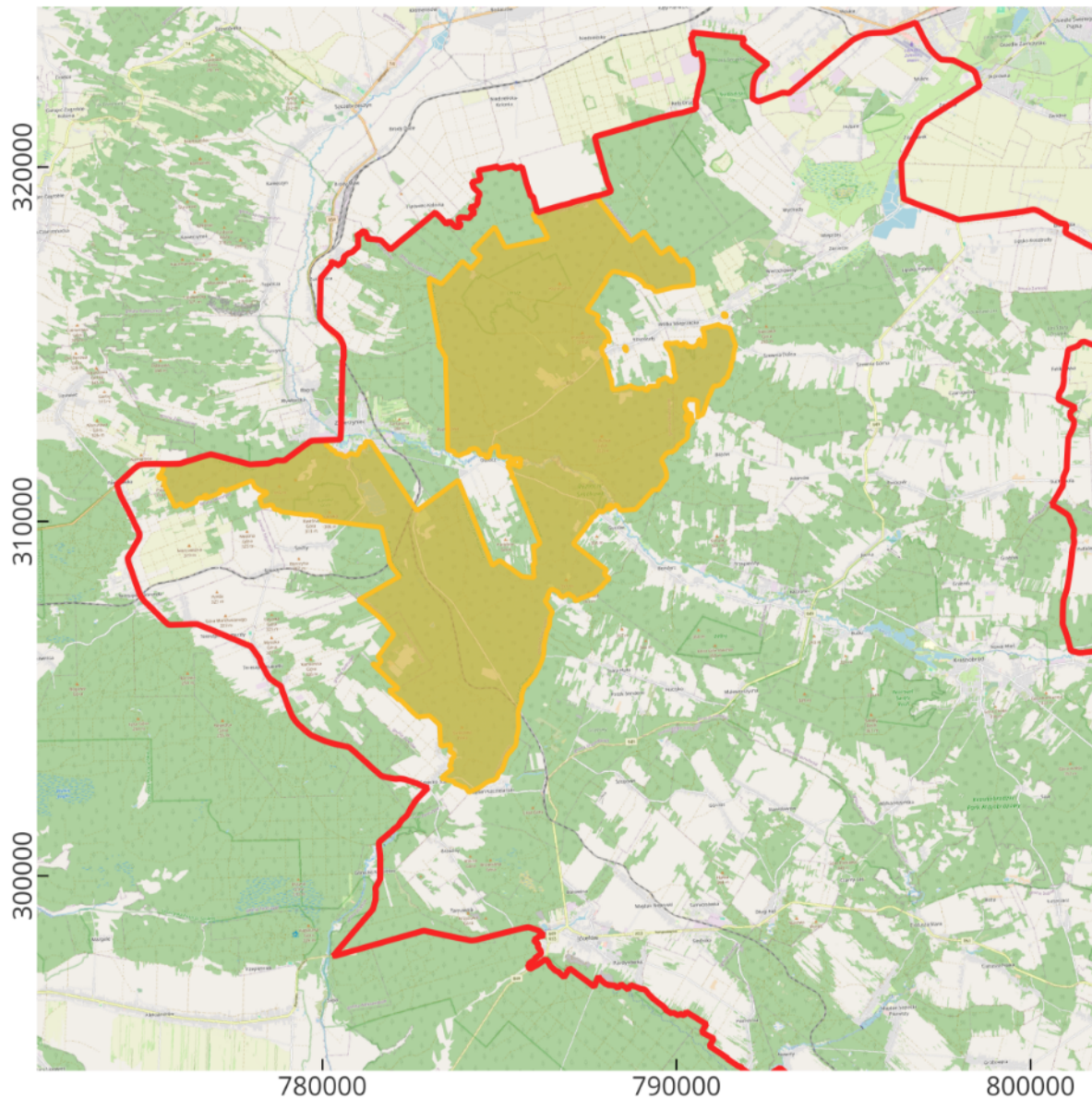
Założenia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Roztocze PLB060012

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem planowania ochrony przyrody na obszarach Natura 2000. Jest aktem prawa miejscowego ustanawianym przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Dokument ten wyznacza ramy prawne dla działań podejmowanych w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla ochrony których powołano obszar Natura 2000. Założeniem do jego opracowania jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru.

Położenie administracyjne obszaru

Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012 zlokalizowany jest w województwach lubelskim i podkarpackim, w powiatach: biłgorajskim (gminy: Józefów, Terespol), tomaszowskim (gminy: Bełzec, Lubycza Królewska, Tarnawatka, Tomaszów Lubelski – gmina miejska, Tomaszów Lubelski – gmina wiejska, Susiec), zamojskim (gminy: Adamów, Krasnobród, Szczepieszyn, Zamość – gmina wiejska, Zwierzyniec) i lubaczowskim (gminy: Horyniec-Zdrój, Narol – gmina miejska, Narol – gmina wiejska).

**PRZEBIEG GRANICY OBSZARU NATURA 2000 ROZTOCZE PLB060012
ARKUSZ 1**

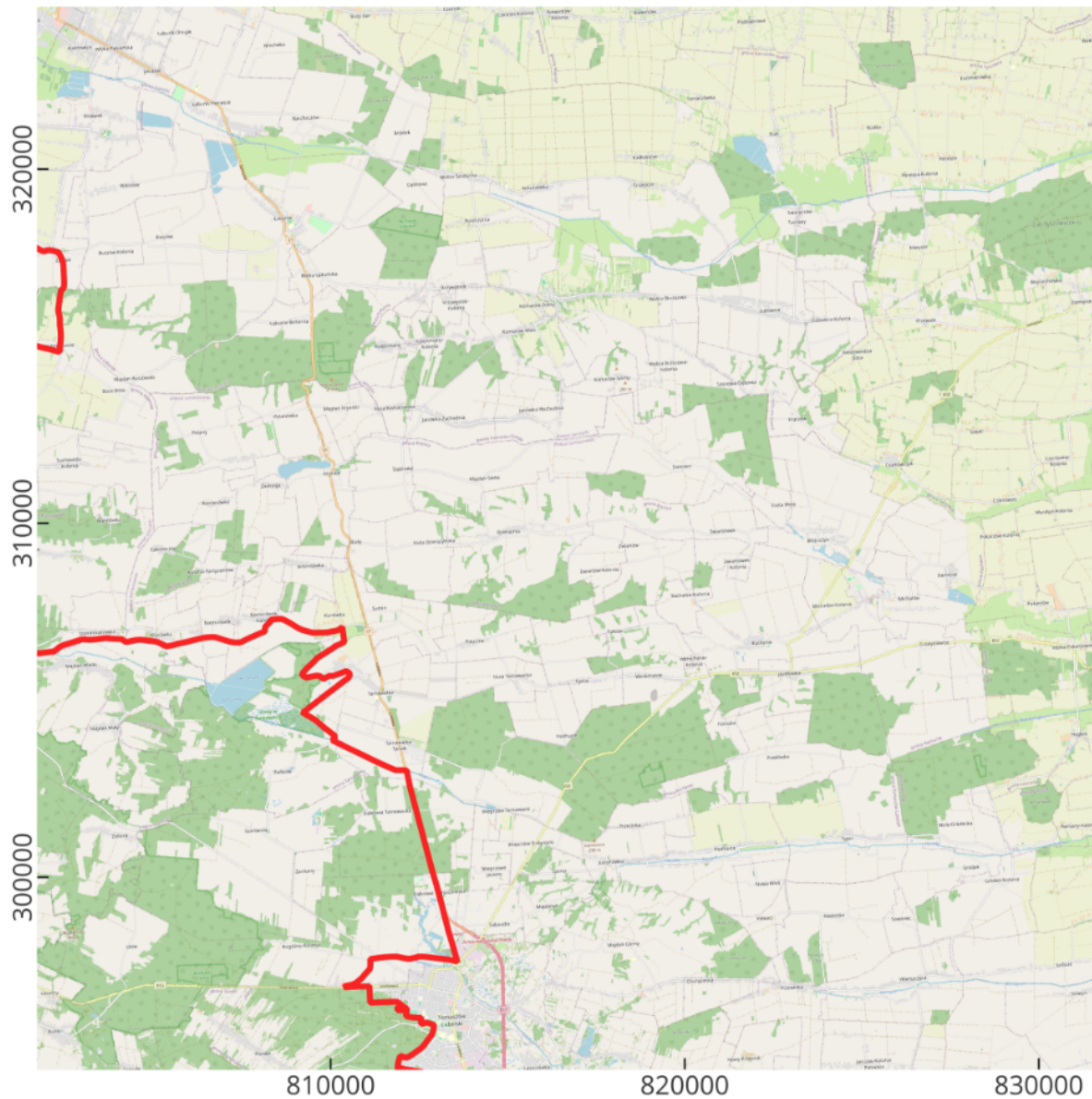
Skala: 0 5 km

- obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012
- Nadleśnictwo Lubaczów
- Nadleśnictwo Narol
- Roztoczański Park Narodowy
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Lubaczów, wyłączone z PZO
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Narol, wyłączone z PZO

- OpenStreetMap, usługa przeglądania (22 I 2025)

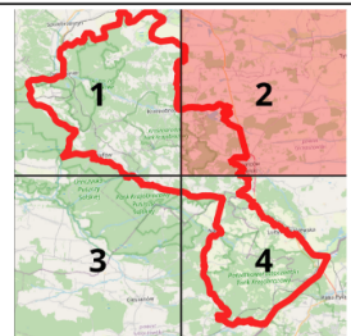
**PRZEBIEG GRANICY OBSZARU NATURA 2000 ROZTOCZE PLB060012
ARKUSZ 2**

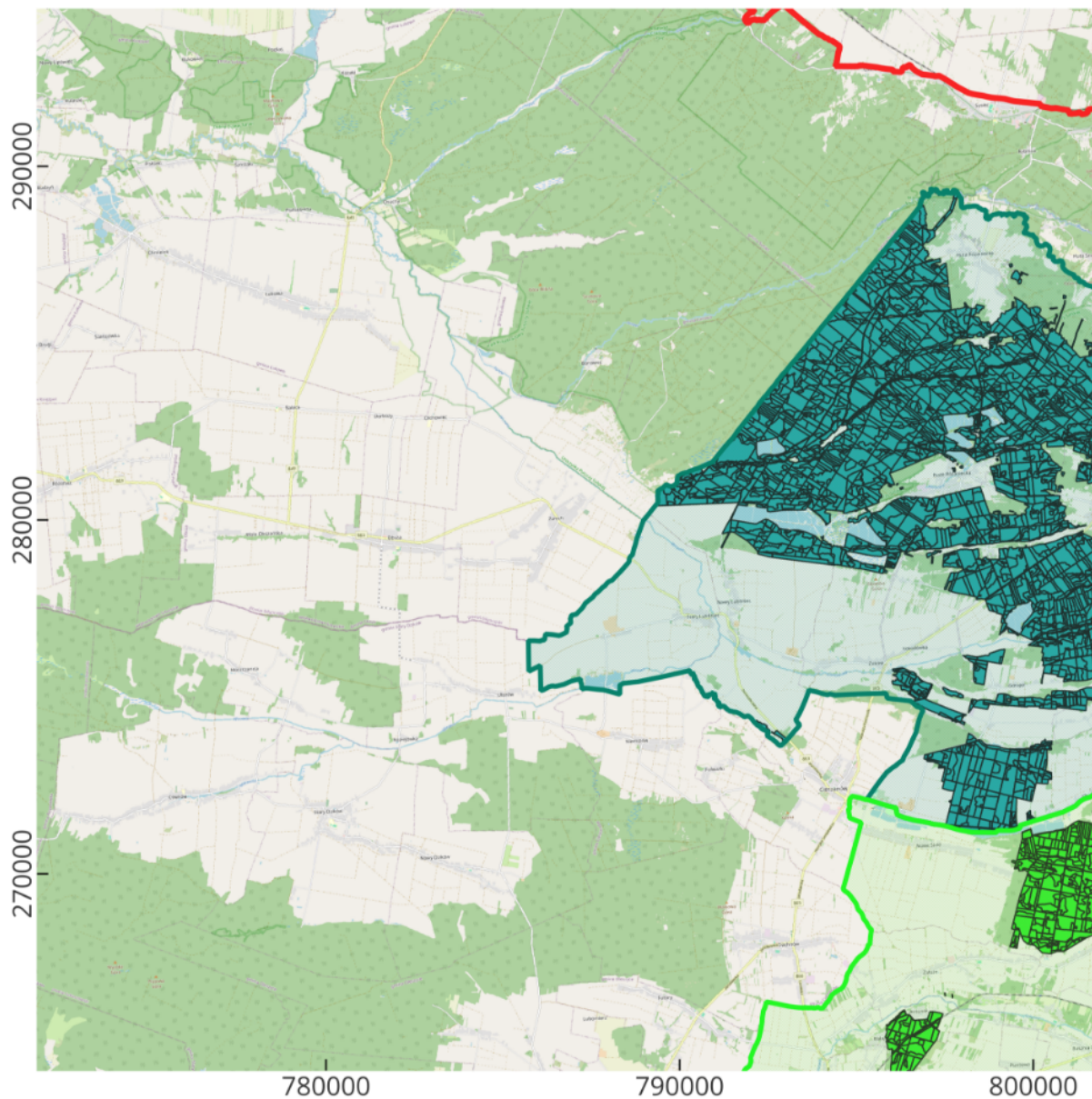
Skala: 0 5 km

- obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012
- Nadleśnictwo Lubaczów
- Nadleśnictwo Narol
- Roztoczański Park Narodowy
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Lubaczów, wyłączone z PZO
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Narol, wyłączone z PZO

- OpenStreetMap, usługa przeglądania (22 I 2025)

**PRZEBIEG GRANICY OBSZARU NATURA 2000 ROZTOCZE PLB060012
ARKUSZ 3**

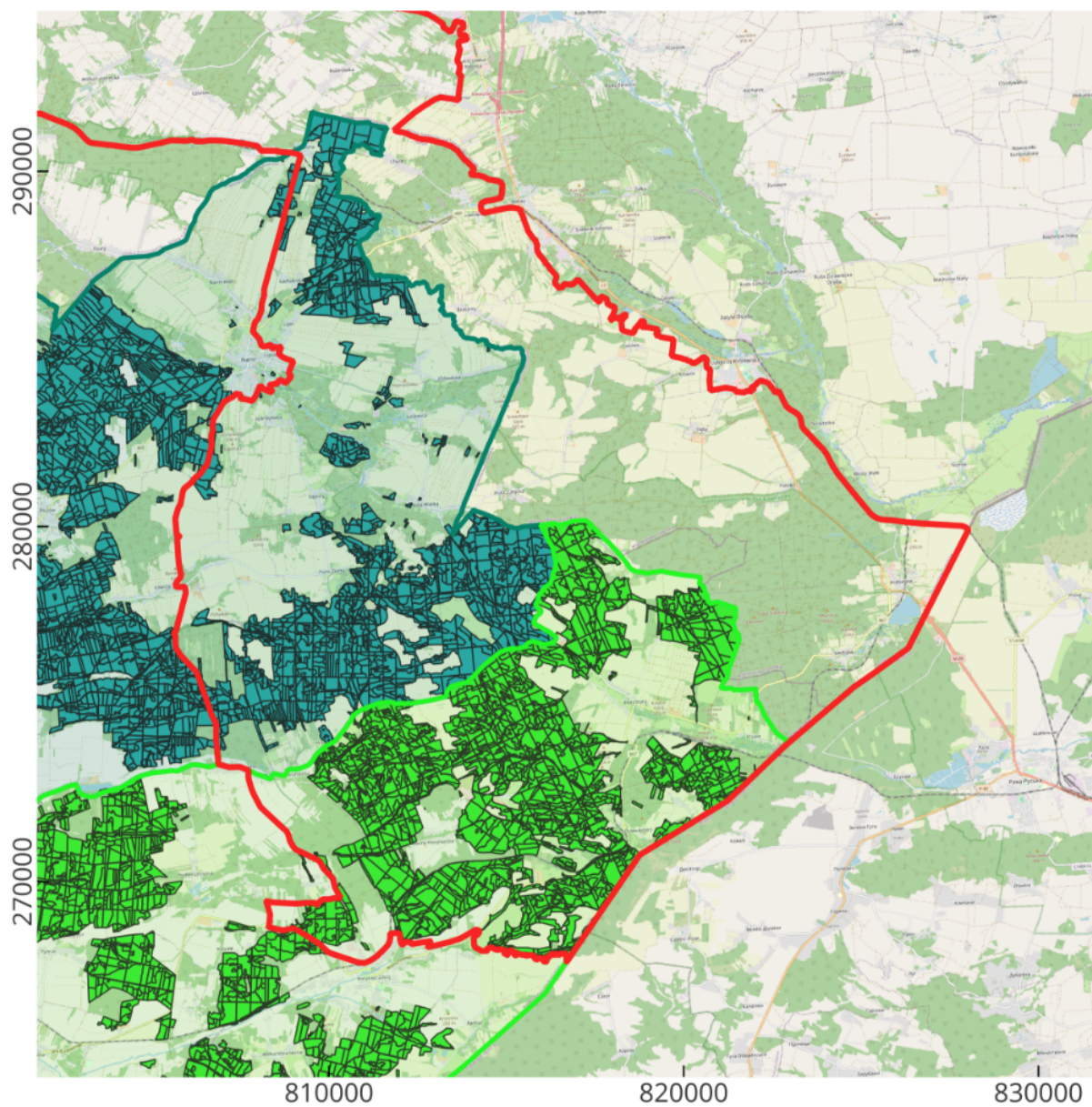
Skala: 0 5 km

- obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012
- Nadleśnictwo Lubaczów
- Nadleśnictwo Narol
- Roztoczański Park Narodowy
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Lubaczów, wyłączone z PZO
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Narol, wyłączone z PZO

- OpenStreetMap, usługa przeglądania (22 I 2025)

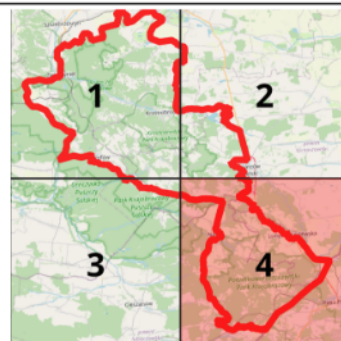
**PRZEBIEG GRANICY OBSZARU NATURA 2000 ROZTOCZE PLB060012
ARKUSZ 4**

Skala: 0 5 km

- obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012
- Nadleśnictwo Lubaczów
- Nadleśnictwo Narol
- Roztoczański Park Narodowy
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Lubaczów, wyłączone z PZO
- grunty znajdujące się w zarządzie Nad. Narol, wyłączone z PZO

- OpenStreetMap, usługa przeglądania (22 I 2025)

Istniejące formy ochrony

Roztoczański Park Narodowy, Rezerваты przyrody: Debry, Święty Roch, Nowiny, Szum, Zarośle, Minokąt, Źródła Tanwi, Sołokija, Wieprzec, Hubale, Jalinka, Krasnobrodzki Park Krajobrazowy, Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Szczeszyszyński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej; Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, obszary Natura 2000: Niedzielisk Las PLH060092, Kąty PLH060010, Hubale PLH060008, Dolina Łabuński i Topornicy PLH060087, Roztocze Środkowe PLH060017, Uroczyska Lasów Adamowskich PLH060094, Sztolnie w Senderkach PLH060020, Debry PLH060003, Święty Roch PLH060022, Zarośle PLH060028, Minokąt PLH060089, Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093, Horyniec PLH180017.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012, w aspekcie fizycznogeograficznym, położony jest w granicach mezoregionów: Roztocze Zachodnie, Roztocze Środkowe, Roztocze Wschodnie (makroregionu Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej) i Równina Belska (makroregionu Wyżyny Wołyńskiej).

W obszarze występuje ponad 10 podstawowych utworów geologicznych. Na przeważającym obszarze występują utwory górnokredowe: wapienie, kreda, opoki i margle, zaś w strefie krawędziowej Roztocza - opoki, margle i wapienie margliste. Drugim dominującym utworem są lessy w północno-wschodniej części obszaru i lessy piaszczyste i pyły lessopodobne. W dolinach rzecznych Padolu Zamojskiego zalegają utwory holoceny: torfy i namuły oraz piaski i żwiry. W dolinie Wieprza i Świerszcza oraz w górnych biegach Szumu, Krupca i Świerza, występują utwory plejstoceny: piaski, żwiry i mułki rzeczne. Lokalnie na Roztoczu Wschodnim występują mioceny wapienie i żwiry. Na Roztoczu Środkowym smugowo zalegają piaski eoliczne, budujące martwe wydmy (w zlewni Świerszcza, Świerza, w rejonie Łosińca i Józefowa). Punktowo na Roztoczu Zachodnim występują plejstoceny gliny, piaski i gliny deluwialne.

W obszarze dominują (na ponad połowie powierzchni) gleby brunatne i gleby piaszczyste. W dolinach rzek (zwłaszcza Wieprza) zalegają gleby bagienne i murszowe. W północnej części (między Żurawnicą a Ruszowem) - dwukilometrowej szerokości pasem występują rędziny. Gleby brunatne kwaśne i wylugowane (z piasków, glin i ilów) występują w jednolitym płacie między Zwierzyńcem a Rachodoszczami. Gleby brunatne właściwe zalegają w rejonie Tereszpolu oraz między Guciowem a Potokami. Po obu stronach doliny Wieprza między Zwierzyńcem a Krasnobrodem wykształciły się gleby rdzawe i bielcowe oraz bielcowe wytworzone z piasków gliniastych. Pomiędzy Józefowem a Tomaszowem Lub., wąskim pasem ciągną się bielice i gleby bielcowe wytworzone z piasków.

Największą rzeką przepływającą przez obszar jest Wieprz biegnący w układzie równoleżnikowych w osi obszaru. Do rzeki tej w granicach obszaru dopływają niewielkie ciek: Świerszcz (w Zwierzyńcu), Jacynka (w Bondyrzu) i Kryniczanka (w Dominikanówce). Południowy skłon Roztocza odwadniają spływające do Tanwi (a następnie do Sanu) liczne potoki i małe rzeki: Rata, Papiernia, Świdnica, Potok Łosiniecki, Potok Jeleniecki, Sopot, Nepryszka, Szum, Świerz, Krupiec. W Padole Zamojskim zaś – początek mają rzeki Topornica i Wieprzec – uchodzące do Łabuńki. W obszarze swój początek bierze rzeka Tanew.

W dolinach rzek obszaru utworzone zostały przez człowieka liczne zbiorniki wodne – głównie o charakterze stawów rybnych: w dolinie Wieprza zbiornik Rudka, stawy w Hutkach i stawy Tarnawatka; w dolinie Wieprza i Topornicy – stawy Topornica; w dolinie Sopotu – zbiornik Majdan Sopocki; w dolinie Szumu – zbiornik Szum; w dolinie Krupca – bezimienne,

małe zbiorniki zaporowe; w dolinie Nepryszki – bezimienne, małe zbiorniki zaporowe; w dolinie Świerszcza – Staw Florianiecki, Czarny Staw i Stawy Echo – w RPN a także stawy w Hrebennem, Łukawicy i Bełżcu.

W obszarze istnieją również naturalne zbiorniki eutroficzne – towarzyszące torfowiskom wysokim i przejściowym oraz zbiorniki w rejonie Narola.

Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012 obejmuje pas łagodnych wzniesień ciągnących się z północnego zachodu na południowy wschód. Powierzchnia terenu wyniesiona jest tu na wysokość 150-200 m, a ponad nią wznoszą się kulminacje czterech szczytów polskiego Roztocza: Wapielni, Wielkiego Działu oraz Długiego i Krągłego Goraja, nie przekraczające 400 m n.p.m.

Ponad połowę powierzchni obszaru pokrywają lasy, mozaikowo występujące z użytkami antropogenicznymi – polami uprawnymi oraz terenami zabudowanymi. Znaczna część lasów ma charakter zbliżony do naturalnego, a ich trzon stanowią lasy Roztoczańskiego Parku Narodowego, gdzie średnia wieku przekracza 100 lat, a płaty starodrzewów osiągają wiek 250 lat. W strukturze drzewostanów dominują: buczyny, grądy i bory sosnowe, duży udział mają również mieszane bory jodłowe. Zabudowa w obszarze jest rozproszona w całym jej obszarze (z głównymi miejscowościami: Zwierzyńcem, Krasnobrodem i Józefowem), jednakże obszary zalesione Roztoczańskiego Parku Narodowego oraz Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego – są niemal bezludne.

W obszarze stwierdzono ogółem 268 gatunków ptaków (166 lęgowych), z czego 70 wymienionych jest w Dyrektywie Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (37 lęgowych). Trzonem obszaru są gatunki leśne oraz derkacz, będące jednocześnie gatunkami stanowiącymi przedmiot ochrony obszaru – których populacje lęgowe stanowią ponad 0,51% populacji krajowej (lub, jak w przypadku derkacza – stanowią ważną ostoję gatunków globalnie zagrożonych). Populacje trzmielojada, orlika krzykliwego, dzięciołów i muchołówek – są jednymi z najwyższych w Polsce, potwierdzając zasadność powołania analizowanego obszaru dla ochrony ich populacji. Również populacje lęgowe pozostałych gatunków sieci Natura 2000 dowodzą dużej wartości Roztocza jako ostoi ptaków w Polsce.

Według kryteriów naukowych BirdLife International (które były punktem wyjścia dla utworzenia na bazie ostoi IBA – obszaru Natura 2000 PLB060012), trzonem ostoi jest 37 gatunków kwalifikujących, z których populacje lęgowe jedenastu – osiągają rangę kluczowych: podgorzałki (A1) – obecnie nie notowana, bociana czarnego (C6), trzmielojada (B3, C6), orlika krzykliwego (C6), derkacza (A1, C1), puszczyka uralskiego (C6), dzięcioła czarnego (C6), dzięcioła białogrzbietego (C6), jarzębatki (B3, C6), muchołówki małej (C6) i muchołówki białoszyjej (C6). Ponadto, jest to ważny w skali kraju obszar występowania: bączka, bielika, zielonki, sóweczki, puchacza, siniaka, dzięcioła zielonosiwego, lerki, zaś w skali regionu (ponad wymienione wcześniej): przepiórki, rycyka, puszczyka i dzięcioła zielonego.

Z ciekawych gatunków nielegowych w obszarze widziano dotychczas: łabędzia czarnodziobego, uhlę, kormorana małego, pelikana kędzierzawego, czapłę nadobną, czapłę modronosą, czapłę purpurową, kanię rudą, błotniaka stepowego, orlika grubodziobego, orla przedniego, gadożera, kurhannika, drzemlika, kobczyka, sokoła wędrownego, szablodzioba, szczudłaka, ostrygojada, brodzieca pławnego, terekę, biegusa płaskodziobego, płatkonoga szydlodziobego, mewę czarnogłową, rybitwę wielkodziobą, rybitwę białoczelną, świergotka rdzawogardłego, siwerniaka, pliszkę cytrynową, wójcika, rybitwę białoczelną, świergotka rdzawogardłego, siwerniaka, pliszkę cytrynową.

Aktualne przedmioty ochrony obszaru

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze Natura 2000 Roztocze PLB060012 są:

- A223 Włochatka *Aegolius funereus*
- A089 Olik krzykliwy *Clanga pomarina*
- A215 Puchacz *Bubo bubo*
- A224 Lelek *Caprimulgus europaeus*
- A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*
- A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*
- A207 Siniak *Columba oenas*
- A122 Derkacz *Crex crex*
- A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*
- A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
- A429 Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*
- A236 Dzięcioł czarny *Drycopus martius*
- A099 Kobuz *Falco subbuteo*
- A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*
- A320 Mucholówka mała *Ficedula parva*
- A022 Bączek *Ixobrychus minutus*
- A338 Gąsiorek *Lanius collurio*
- A246 Lerka *Lullula arborea*
- A261 Pliszka górska *Motacilla cinerea*
- A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*
- A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*
- A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*
- A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*

Założenia

1. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie obszaru Natura 2000 o powierzchni 85 198,58 ha, w części poza gruntami będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Lubaczów, Nadleśnictwa Narol oraz poza Roztoczańskim Parkiem Narodowym.
Powierzchnia obszaru, dla którego sporządzony jest zakres zadań ochronnych w ramach:
 - PUL dla Nadleśnictwa Lubaczów wynosi 5 632,57 ha;
 - PUL dla Nadleśnictwa Narol wynosi 4 190,39 ha;
 - PO dla Roztoczańskiego Parku Narodowego wynosi 8 481,76 ha.
2. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę siedlisk i gatunków wskazanych jako przedmioty ochrony.
3. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu.

Plan Zadań Ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku obszaru Natura 2000 Roztocze PLB060012 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000

Podstawę prawną opracowania planu zadań ochronnych jest art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm.). Projekt planu zostanie opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17

lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych będzie zawierał:

1. opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
2. identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
3. cele działań ochronnych;
4. określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5. wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
6. wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska sporządzając plan zadań ochronnych kieruje się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji gatunków i ich siedlisk, dla których obszar został ustanowiony. Ważnym elementem przy tworzeniu PZO jest uwzględnienie uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz specyfiki obszaru Natura 2000.

Sporządzając projekt PZO regionalny dyrektor ochrony środowiska umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar, udział w pracach nad projektem planu w ramach tzw. Zespołu Lokalnej Współpracy, a także zapewni możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.).

Ustalenia PZO mogą wpływać na decyzje podejmowane przez organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej, sposób użytkowania nieruchomości i działania przedsiębiorców, których działalność dotyczy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru. Ponadto ustalenia planu zadań ochronnych powinny być uwzględnione we właściwych miejscowo dokumentach planistycznych np.: w planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województw.

Projekt planu zadań ochronnych będzie publikowany na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (www.gov.pl/web/rdos-lublin) oraz Regionalnej

Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (www.gov.pl/web/rdos-rzeszow) w zakładce: „Obwieszczenia i zawiadomienia”.

Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: sekretariat@lublin.rdos.gov.pl, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1725).

Założenia sporządził/a: Anna Starek – specjalista ds. obszarów Natura 2000, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Lublinie.

**Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Lublinie
Tomasz Wąsik
p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Lublinie
– Regionalnego Konserwatora Przyrody**
*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*